

Forfatter: Gyldenstjerne, Sofie Mogensdatter

Titel: BREV TIL: Gyldenstjerne, Mogens FRA: Gyldenstjerne, Sofie Mogensdatter (1569-01-03)

Citation: Gyldenstjerne, Sofie Mogensdatter: "BREV TIL: Gyldenstjerne, Mogens FRA: Gyldenstjerne, Sofie Mogensdatter (1569-01-03)", i *Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (3. bind)*, NIELSEN & LYDICHE, s. 214. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-000743146-003-shoot-L0007431460030141.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (3. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Maribo Kloster, 3. Januar 1569.

Sofie Mogensdatter Gyldenstjerne til Mogens Gyldenstjerne.

Hun takker for de tilsendte Gaver og klager over den Behandling, hun har været Genstand for, og over de mod hende rejste Beskyldninger, som hun mener skyldes Hævn. Der er Uro, Utilfredshed og Klammeri i Klosteret; hun beder Faderen hjælpe.

Jhs.

Daterliig kierliig hellssenn nu och altiitd forsenntt mett Wor Herre. Mynn hierte alerkieriste fader, betacker ieg eder saa ganske daterliigenn och giernne ffor allt fader- liige ære och gode, som y mig ale mynne dage giortt och beuist haffuer, huilckett y skule ale mynne dage, saa lennge ieg leffuer, finde mig ffor eders hule och gode lyedagtiige dater att giøre och lade allt thett, jeg vedt, ther y kanndt haffue tienist och gaatt aff, som ieg eder pligtig er. Mynn hierte alerkieriste ffader 1), skule y och haffue saa møgenn tusindt foldt ære och tack gaatt ffor thett møgle gode, som y sennde min kiere moder abedise oc min søster ¹⁾ och mig mett wortt budt, som war hos eder. Thenn almighty euige Gudt tha were eder euinde- lige goedt ther ffore. Myn hierte aler kieriste fader 2), giiffuer ieg eder saa ganske daterligen tiill kiende, att ieg aff stor sorg och nøedt och møgenn bedrøffuelse nø- diis tiill atth sende budt effter eders gamle tienner Peder Ffris ffor nogenn vkristelige handell och vrett, mig er skedt och offuer gaaedt y saa mannge maade, som ieg haffuer taldt mett Peder Ffris, att handt skall nu mett thett fførste drage tiill eder och siige eder mere muntliigenn, enndt ieg nu skriffue kanndt. Thy er mynn ganske daterliigenn och kierliige bøenn tiill eder, mynn hierte alerkieriste ffader, atty wiile giøre ffor Gus skyldt och for thenne mynn bøenn skyldt oc viide hannom tack ffor s. 215thenne hans store vmage, handt nu drager mig thenne lange regse tiill wiilliige; Gudt kiende, att handt ther wdy gjør mig enn stoer tienist. Och beder ieg eder, mynn hierte kiere ffader, atty wiile betale hans kost och tering, att handt icke skall giøritt tiill fforgæffuis oc icke selff betale thenne lange regse 3). Myn hierte alerkieristie ffader, saa kanndt ieg aler fuldt skriffue eder tiill, saa slem oc enn vkristelige snack mig er paa momlett oc paa snackett aff hadt och vnnndtskaff och vuenners saffnn, saa Here Gudt almighty giiffue mig enn goedt huffsualelse offuer thenom ale, som mig har førtt slig snack paa vdenn skyldt oc brøde. Ieg wiill suere eder thett vedt thenn leuende Gudt, som mig har skafftt, mig er giortt stoer vrett, oc ieg thenckte aler att giøre sliig en slem gierning. Hade endt thenn sleme vdytt werett y mig, tha maate ieg enndt tencke paa thett ærliige gode ffolck, ieg er komenn aff; myg bluis oc skamer mig weditt, att ieg skall vnnndtskyle mig ffor sligenn slem sag. Min hierte kiere ffader, saa begiiffuer thett siig, att her bleff enn maler henngtt, som hade brott her ing y klosteriitt oc staaliitt och well gaatt her ing itt ganske aar omkringng. Saa bleff y thenn stue, som abedii- senn siider inge y om dagenn, brott jtu ¹⁾ aff hinnis skrinndt oc itt aff mynne, oc thenn andenn jomfru, som gaar mett mig, som myn stalbroder skule were, hun hade ij skrin ther oc inge, the stode vrørtt. Saa bleff then same jomfru mystengtt, att hun skule haffue giortt slig en gierning, oc min søster ²⁾ oc ieg oc mistengt mett andre flere her inge aff jomfruernne, ing tiill att thenne same maler bleff røfftt, som gierningenn hade giort. Nu er mig paa saudt, att ieg skule haffue tagett myn abediises nøgle oc lade trøcke vdij voxs att giøre om oc lade saa same maler ing om natenn, oc ieg skule tage hanom ing oc gaa omkryng s. 216mett hanom att stiele, oc ieg skule bede hanom, att hand skule slaa alle the gamle jomffruer y hiell, att ieg kunde selff saa raade ffor klaasteritt. Saa skule ieg were først enn tyff oc saa en morder 4). Thett giffuer ieg eder selff att betencke, att huadt ieg skule were att gaa som(!) om natte tide mett enn karll y mørck oc molm, konn enn smock lidenn skøge; hade y sligen dater, tha motte y bere eder hoffuett høggt oc aler mine wene. Thett war skade, att ieg skule kome y klaaster, ffor enn goedt artt ther maatte haffue komett aff mig. Men Gudt kaennde, skall ieg dricke sligtt y mig, tha skall thett gøre mig vntt. Søster Anne Giøre ¹⁾, som myn stalsøster skule were y enn vndt tiidt, saa maa ieg siige, hinnis moder ²⁾ hun drog hiidt och loedt rette same karll, for hinnis dater skule haffue sligtt ett vntt røgte paa siig, oc ffulde hanom selff mett sin sønn tiill ting oc steffne och klarett ther hinis dater, som hinne lyeger magt paa. Nu siigis, thett hanndt skule haffue sagtett, ther handt sadt y fengsell, att hanndt skule siige, att ieg kom hanom tiill oc giøre thenne gier, inenn vedt thenn Gudt, mig haffuer skafftt, handt neffnte aler the ordt, for handt kunde icke, for ieg gioritt icke, saa sanelliige giffue Gudt enn goedt huff sualelse. Men hade ieg wiist aff thene snack att siige, før manden bleff døedt, tha skule ieg haffue brugett Gudt oc gode wener, att hand skule haffue leffuett tiill saa lenge, att ieg hade fangett budt tiill eder, atty maate och fflydt mig nogne aff mynne sligtt oc wener oc hørtt hans ordt, men ther wiile tha yngenn tale. Men mig tøkis, att mig er en møgenn vkristelige handell paa sagt en Anders Giøes dater, att hun skule haffue braatt skrinene; ieg skule gangett mett hanom, bedett hanom myrtt them her inge, trugtt nøgle y wox. Kandt ieg icke saa well mett myne sliigtt s. 217och wener fforsuare thet gode ærliige Gylenstierne naffnn, som hun thett Gøer naffnn, tha maatte thett were enn stoer skam. Mynn hierte alerkieriste ffader, saa giiffuer ieg eder nu thenne min sag vdij woldt oc y eders hennder oc maner och beder ffor then døedt, Gudt taalde, att y nu staar mett mig y thenne myn rettfærdiige sag oc lader myne vuener nu vide, att ieg er icke wenne løs eller hielpe løs. Skall ieg drike slig enn sag y mig, tha maate ieg skame mig och allt thett, ieg er komenn aff. Thett er icke effle eler perer att skemtte om, thett er myn her oc ære, att the lege om. Thett var enn riider mans mandt, ther sadt y blantt enn hell skyffue fuldt att heremendt, fruere oc jomffruer, oc sagde tese same ordt om mig och malerenn, saa sanneliig som handt hade bade siitett och hørtett, saa sanelliig giiffue Gudt mig en goedt huff sua- lelse bade offuer hanom oc hans kiere moder og flere hans søskønne, saa thytt att the haffue faritt om lande mett mig. Men haffue nogenn tidt nogen aff myne giortt thenn gode quine nogett, tha har hun religtt

heffntt thett paa mig, oc dagliig hun gjør; saa straffe hine Gudt. Myn hierte alerkieriste ffader, gjører nu ffor Guds skyldt oc ffor thenn døedt, som Gudt taalde, flye mig enn goedt huffsualelse oc lader mig icke nu were faderløs, menn yeg er moderløs; lader mig nu se oc kiende, att ieg haffuer fader, oc att ieg er oc komen aff sliigtt och wener saa well som ander ffolck. Dog the siigett her, att myne slegtt oc vener duer ynte oc ere icke agtende, the siige, att the viile wide, huy abediisen ¹⁾ hun holer saa mogett aff myn syster oc mig, hun skule hølle aff thenom, som hade sliigtt oc wener oc klaasteriitt kunde haffue hielp oc trøst aff. Men Gudt wedtt, att thett er mynn abediise nock y moedt, att mig slig vederffaris her inge; ware hun moder aff mig, tha kandt hun aler were mig bæere enndt hun er. s. 218 Saa blønne hine thett Gudt, oc Here Gudt lade mig aler saffne hine. Ieg och ale mynne wener maa well tacke hine gaatt, saa haffuer hun weritt mig vdy thenne tidt oc alttiidt 5), saa Here Gudt giiffue, att nogenn aff mine wener kunde tiene entenn hinne eler nogenn aff hiniis søster bønne oc hiniis broder, tha vare thett pligtig. Saa haffuer hun weritt mig oc myn ffatige søster, saa ieg kandt hinne aler ffuldt tacke. Here Gudt lade mig aler leffue thenn dag, att ieg skall hinne saffne. Gudt haffue loff for hinne; hiniis kaar er hinnde icke bæere wnder tiiden, endt mynne er mig. The haffue well ladett saa yle mett hinne som mett mig, ffor hun holer aff mynn søster och mig, oc hun wiill icke slaa handen aff oss. Here Gudt almig- tiste huffsuale hinne ffor aldt thenn forffølgelse oc hadt, hun haffuer ffor wor skyldt. Myn alerkieriste ffader, ieg kanndt aler ffuldt skriffue eder tiill, huilckett oprør oc klamer oc vdregtiighedt søster Karinne Ffriis dater ¹⁾ haffuer nu giortt paa ny her inge, som hun pleger altiidt att gjøre. Saa skiile then euige Gudtt oss snartt uedt hine, eller hun leger thette gode klaster øde, oc ffly was enn høffuis mandt offuer oss, ther leder hun effter, saa Here Gudt lade mig aler leffue thenn dag, att hun ther vdy skall fremme synn vnde viiliige. Hun siiger, att hun viill tiill tis tige siitt brødt oc æder gierne wanndt oc broedt, att hun kanndt fly oss en høffuis mandt offuer oss. Y kandt aler tro, huilckenn sorig hun gjøre mynn ffatige abedise, som ieg skall skriffue eder y enn kopy, atty kandt lade kanseler ²⁾ see, huor hun skycker sijg mett synn s. 219 abedijse; saa haffuer hun giortt met ale the, hun haffuer hafftt; saa straffe hinne Gudt. Myn hiertte kiere ffader, gjører ffor Guds skyldt oc deler eders gode raadtt mett myn ffatige abedise, huor hun skall skiicke siig mett thett galne meniske. Hun drager tiill siig aff tise annde vnge bønne, her er inge, att the skule ale raaffue hug dutt mett hine. Hun hade budt effter Albre Oxse ¹⁾ oc klaffuitt suar- lig ffor hanom oc hade mett sig vij eler viij oc klaffuett, att the ffick ffor graaff spise, oc hun holtt saa møgett aff myn søster oc mig, saa the kunde icke thett ffordraffue, oc søster Karinne Fris dater faltt y knæ ffor Albrett Oxse oc badt hanom, att hand wiile siige kongenn, att hun viile giiffue hanom synn pro wente; hun viste, att hine faldt ij lester kornn tiill, thett mote hans naade tage oc giiffue hine, huadt handt wiil theraff. Men haffuer thett galne meniske mett sytt tiillheng ffor gast sijtt, tha haft- uer vy andre icke fforkast vortt. Myn abedise mett sytt tiillheng er sytt klaster saa well werdt bade mett sligtt oc wener oc ære oc agtt som the andre, som løffuer oc gjør galen aff thenom. Myn hierte kiere ffader, staar nu by mett ale eders gode wener, att these vdeske meniske icke fremer teris vnde viiliige. Myn hierte kiere ffaer, staar nu by mett oss, som baade myn ²⁾ abedises oc min oc ale tise gode jomffruers gode tro er tiill eder, oc lader oss nu fforname, attij kanndt nogett gjøre, som klaster kandt haffue gaatt aff. Myn hierte alerkieriste ffader, ieg wiill beder(!) eder for Guds skyldt, atty icke wiile tage eder thenne myn skriffuelse ffor ner tiill hiertett oc icke greme eder ffor thenne myn vrett, mig sker, men atty viile ffare thett lempiste mett att y kanndt, att thette gode klaaster skall icke nyde thett vntt aff, for Gudt vedt, att ieg icke viile were mett nogne aff myne vener tiill fælde, att thette klaster skule bliiffue ffordreffuett(!). Myn hierte s. 220 alerkieriste ffader, ieg vjill nu icke lenger vmage eder mett thenne myn lang skriffuelse, men ieg wiill nu oc altdit haffue eder thenn almegtiste euige Gudt euindelig beffa- lendis tiill siell oc liff oc altt thett eder kiertt er. Lader myn abedise oc min søster Ermegaar siige eder cmm gode neter, oc ønsker wij eder ale samenn en goedt gladt jull oc itt gaatt ny aar mett aldt giede oc løcke oc saliig- hedt. Skreffuett y Marebo klaaster the mandag nett (!) for helige tre konger dag anno dominnj 1569.

Sophye Gylennstierne
eder hule dater aff hiertett.

(Bagpaa: Spor af Seglet, Udskriften og Mogens Gyldenstjernes Paaskrift:)

Tiill mynn hierte kiere ffader her Moenns Gylenstierne tiill Stiernneholtm ganske daterligenn tiill skriffuett.

Anamet fra Soffye then 15 da. ianuarij 69.

(Mogens Gyldenstjernes Randtilføjelser :)

1) En Streg i Margenen. 2) En Streg og 2 i Margenen. 3) At betalle Per Frys syn teryng. 4) Om ten maller, som er hengt. 5) En Streg i Margenen.